

El Capità Deschamps a Sant Vicenç de Montalt

Agustí Pallarès i Joaquim Pallarès

El Capità Deschamps a Sant Vicenç de Montalt

Agustí Pallarès i Joaquim Pallarès

Primera edició abril 2012

Edita Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt

© d'aquesta edició Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt

© del text Agustí Pallarès Montesinos

© de les il·lustracions Joaquim Pallarès Muntaner

Disseny i impressió La Impremta d'Argentona
(Dr. Samsó, 39 · Argentona · Tel. 93 756 07 20)

DL B-11839-2012

PRESENTACIÓ

Avui us presento un conte que podreu guardar al vostre racó dels grans descobriments. Té tots els ingredients necessaris per arribar a captivar fins i tot el públic més exigent. Personalment, crec que ningú es podrà resistir a l'encant que envolta la història del capità Manuel Deschamps. És un relat que et sedueix ja des de la primera pàgina i que, a poc a poc, ens va revelant una gran història amb molta imaginació i grans dosis de fantasia.

I és que *El capità Deschamps a Sant Vicenç de Montalt* ho té tot. Un text que fa evident una sensibilitat especial del seu autor, Agustí Pallarès, per arribar als petits lectors; unes il·lustracions, obra de Joaquim Pallarès, plenes de personalitat, de vida i d'expressivitat, i dues històries paral·leles, protagonitzades pel petit Ivo i pel capità Deschamps, que, a mesura que avança el conte, desapareixen i es converteixen en una de sola.

Un viatge cap a la guerra de Cuba de 1898 i les aventures marineres de l'intrèpid protagonista d'una crònica que trobà ressò posteriorment en l'havanera catalana més coneguda i cantada: *El meu avi*. Una fascinant llegenda que, després de molts anys, cobra vida gràcies a l'esclat d'imaginació que ens regala l'Ivo, un petit somiatruites que, sense deixar de tocar amb els peus a terra, enlaira les mans cap als estels per viure mil i una històries fantàstiques.

Contarelles de pops, taurons, alienígenes, homes llop i zombis anònims, i una llegenda de marina, de guerra, amb nom i cognoms i fets concrets que quedarà a la nostra memòria... Deu ser per allò de la vora del foc a les vesprades d'hivern, que fa que els contes i les llegendes s'hagin anat traslladant d'avis a néts i així successivament...

Deixeu-vos endur per la lectura i gaudiu d'aquest petit tresor que el binomi Pallarès, Joaquim-pare i Agustí-fill, ens han regalat.

Miquel Àngel Martínez i Camarasa
Alcalde de Sant Vicenç de Montalt

Ja fa tres minuts que estic a sota l'aigua i no puc aguantar més... Necessito respirar! Haig de desfer-me d'aquest pop gegant que em té atrapat.

Nooooooo, amb els tentacles se m'emporta a la boca, se'm vol menjar!

Tinc un ganivet i li clavo. Pobre pop, li ha fet tant de mal que m'ha deixat anar i ha fugit.

Quasi no em queda aire, haig de pujar a la superfície a respirar... Aaaaaaahhh, per fi, que bo que és l'oxigen!

—**I**vooooooooo, vineeeeeee.

—*Ja vinc.*

Estic nedant, la costa és molt lluny, però jo sóc molt fort. A més, m'ajuda aquest pal de fusta que he trobat.

Ai, què és això?, una aleta de tauró! Ve directe cap a mi amb la boca oberta!

El ganivet! Ja no el tinc, s'ha quedat clavat al tentacle del pop. Ja el tinc a sobre, i... li he posat el pal travessat a la boca i ara no la pot tancar, salvat!

Oh, no, una altra aleta, ve cap a aquí! No puc fugir... Aaah, és un dofí, i em fa senyals amb el morro perquè hi pugui, al llom: em portarà a la costa.

Hi pujo, l'acaricio i és tan fi... L'estimo tant que li faig una abraçada molt forta i el dofí em contesta amb crits d'alegria.

–**I**vooooooooo, què fas?

–Sí, sí, ja vinc.

–Què estaves fent?

–Els deures, mama.

–Va espavila't, que hem d'anar al cementiri.

–Al cementiri?, per què? Quina por!

–Ja t'ho explicarà l'avi. Ara, corre.

És fosc i hi ha boira, sento els crits dels ratpenats i, de sobte, un udol molt fort, crec que és un home llop.

Tranquil·litzat Ivo, no has de tenir por.

Què passa? El terra es mou, estan sortint mans de les tombes, són zombis!

–Ivo, puja al cotxe, va! Aquest nen sempre als núvols.

Potser hi ha cent zombis que em persegueixen, i he arribat al final del cementiri. Hi ha una paret molt alta i no puc fugir, ha arribat el moment d'utilitzar el meu poder secret.

Aixeco el braç i obro la mà. De dins, en surt una bola brillant, que comença a fer una llum més intensa que la del sol. Els zombis no la suporten i cauen com mosques, i fins i tot descobreixo que l'home llop s'ha convertit en un gos pequinès.

Hola, Ivo.

–Aviiiiii!!

–Vas molt mudat.

–Sí, la mama m'ha fet vestir. Diu que és un moment important. Què passa, avi?

–Doncs, mira, que aquí, al cementiri de Sant Vicenç, hi ha enterrat el capità Manuel Deschamps, que és el capità protagonista de l'havanera El meu avi. Et sona?

–No.

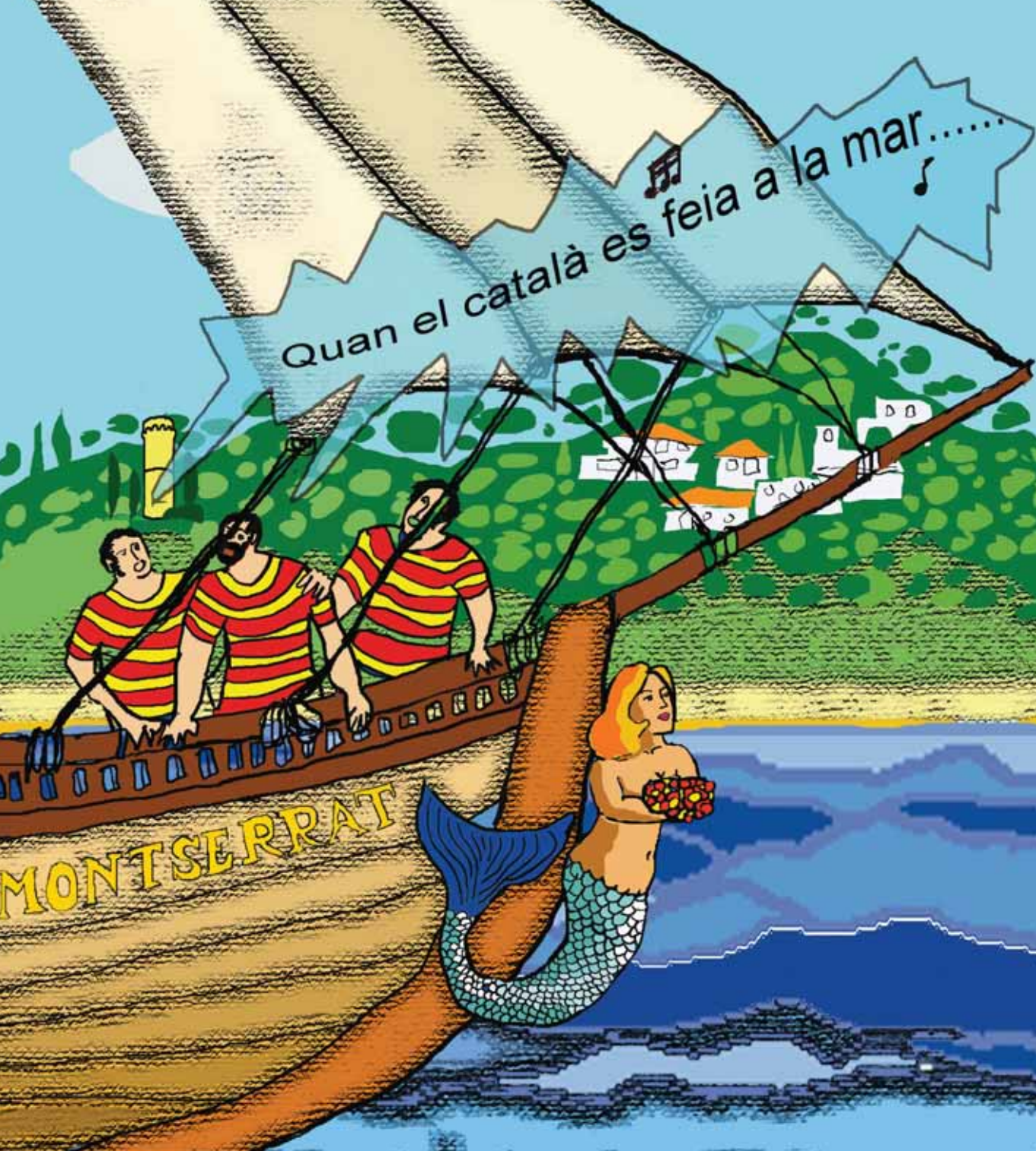
–Sí, aquella que canto de vegades: "... quan el català, sortia a la mar, els nois de Calella feien un cremat".

–Ah, sí, sí.

–Doncs, Ivo, l'autor de la cançó es va basar en els records del seu avi, que realment va anar a la guerra de Cuba i amb el capità Deschamps; però, en realitat, el vaixell es deia Montserrat, i, tot i que no era de guerra, li van posar canons per si de cas. Si els americans els haguessin enxampat, haurien estat considerats pirates, i això era molt greu en aquella època. El capità Deschamps va ser un capità molt valent, ja que, durant la guerra de Cuba, va aconseguir passar fins a tres vegades el bloqueig dels ianquis, per poder portar menjar i armes als soldats.

Quan el català es feia a la mar.....

MONTSERRAT

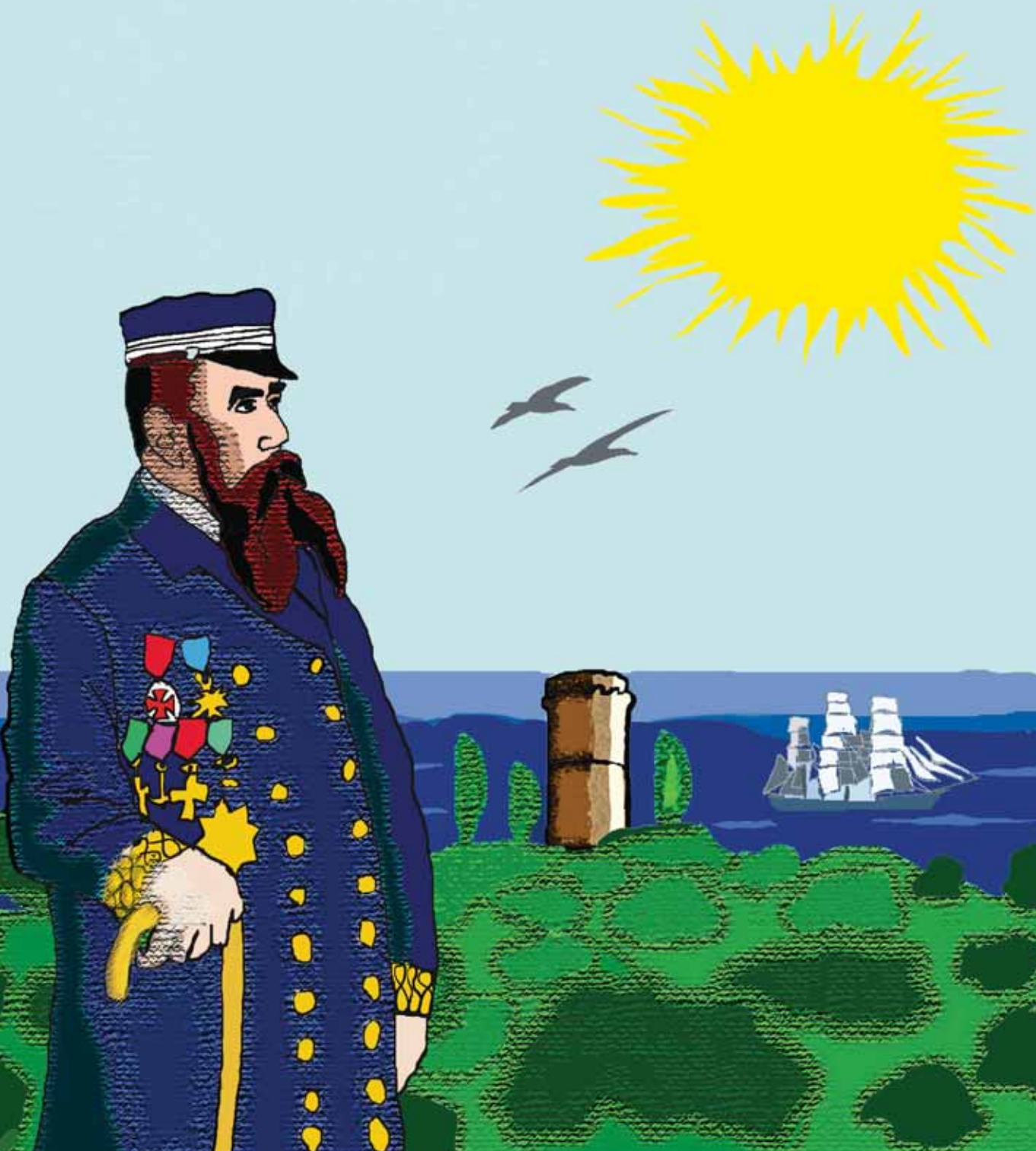

-El capità Deschamps va guanyar moltes medalles per ser tan valent, i va continuar navegant durant molts anys. Quan es va jubilar, li agradava estar-se al Maresme, sobretot a Sant Vicenç, perquè hi tenia molts amics. Al final de la seva vida, estava malalt. El dia que va morir el van enterrar aquí, al cementiri de Sant Vicenç de Montalt. Què et sembla?, és tot un honor.

-Ivo!

-Sí, mama?

-Fes bondat, eh, que això és una cosa molt seriosa. Va, una mica de silenci. Corda't l'abric.

Miro els núvols, m'estiro sobre la gespa. Tot està tranquil i silenciós.

Però, què és això? Sento un soroll, com un crec-crec. Què és?

Mira! Un ou, és bastant gran, com un meló. I s'està trencant. Oh! Ja surt, què és? Les potes són amples i la pell té escates. Té ales.

Li trauré la closca del cap, a veure què és. Un drac!

M'està mirant fixament, què vol? Ah! Es pensa que sóc la seva mare, i em segueix. L'agafo a coll i em mira molt content i em llepa. Aquest drac és molt maco i sembla bo. El podria portar a casa, seria la nostra mascota. M'agrada moltíssim.

–Mama, si jo portés un drac a casa, tu me'l deixaries tenir?

–Ai, aquest nen, sempre als núvols.

–Però, mama, em deixaries?

–És clar que no. Va corda't l'abric; mira quins núvols, estan tapant el sol i agafaràs fred.

Estic jugant al parc amb els meus amics. He portat el drac, que ja s'ha fet gran, però és el meu millor amic. De sobte, però, una gran ombra comença a enfosquir-ho tot.

Mirem cap al cel pensant que és un núvol que tapa el sol, però veiem un gran ovni. Oh, no!, són extraterrestres.

La nau és tan gran que quasi no es pot veure sencera. Tothom corre cap a casa, fins i tot el drac amaga l'ull darrere meu –és que s'ha fet tan gran que l'ull és quasi com jo. Li faig unes carícies i l'animo, jo no tinc por. Li pujo a sobre l'esquena i em porta volant cap on és la nau espacial; sí, és un dels avantatges de tenir un drac.

Els extraterrestres han aterrat sobre unes enormes potes que han sortit de la nau, han obert una rampa i es veuen ombres de figures que estan a punt de sortir.

Han arribat els militars, és clar: sempre que hi ha alienígenes els soldats tenen moltes ganes de tirar bombes, i ja han començat. Una pluja de míssils i projectils hi van directes. Però, oh!, tots exploten abans d'arribar-hi, hi ha com una gran bombolla, d'un color verd transparent, que protegeix la nau. El general dels militars està vermell de tant cridar, donant ordres, però no hi tenen res a fer: el sistema de protecció dels extraterrestres és superior.

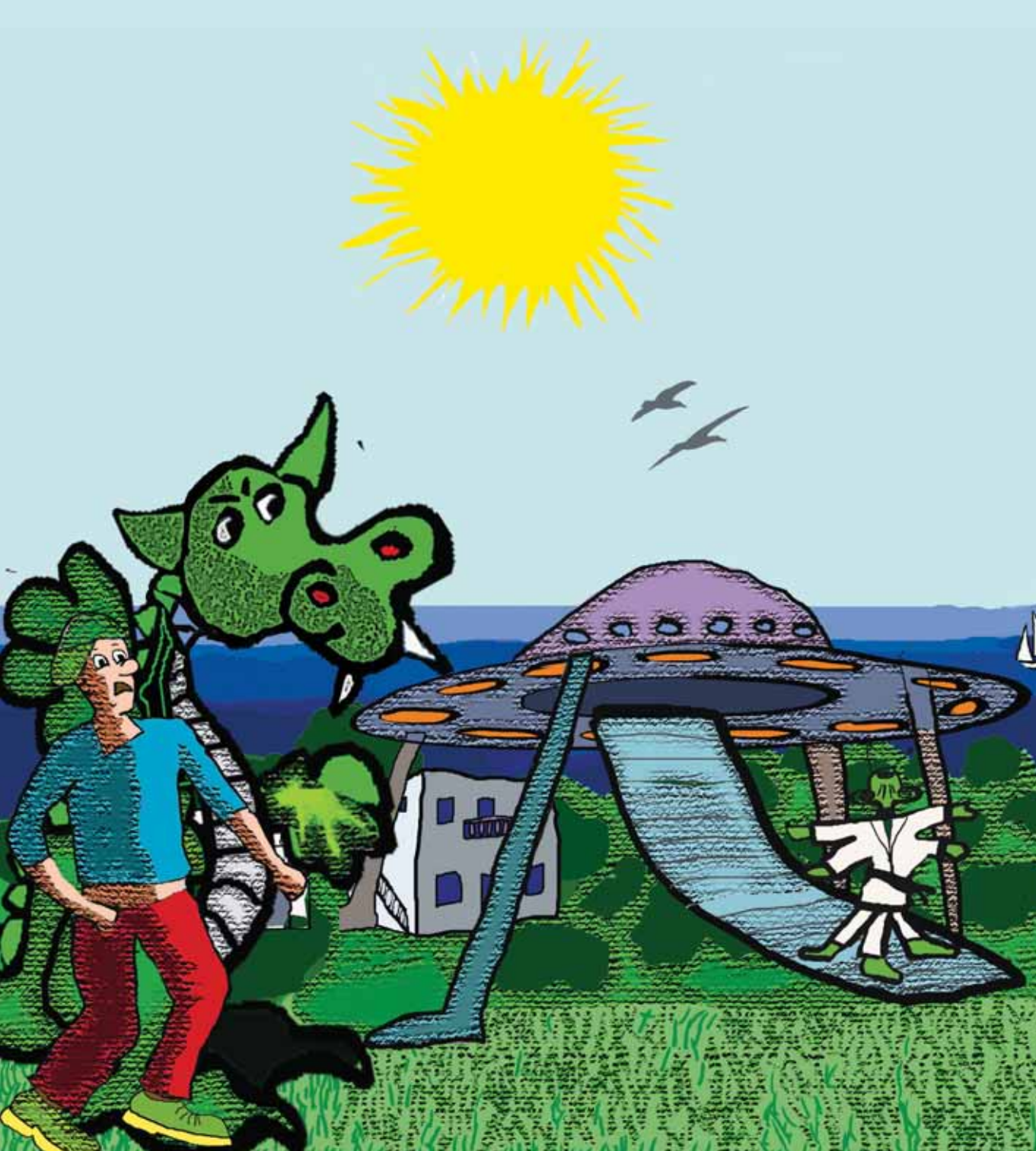
Per la rampa comencen a sortir alienígenes, m'acosto per veure'ls bé. D'alçada són com jo, però tenen tres cames, que formen com un triangle, i quatre braços, dos a cada costat, i la pell transparent. Però el més estrany és que van vestits amb un quimono de judo.

Els extraterrestres estan instal·lant una mena d'altaveus, i ara per la rampa baixa algú important, ja que tots li fan una reverència quan passa. Porta a la mà un micròfon, i comença a parlar:

“Humans! He vingut al vostre planeta per destruir-lo. És que m'agrada veure com exploten els planetes, aquelles espurnes brillants, com focs artificials, ohhhhh. Però us donaré una oportunitat: un combat de judo.”

Inoportunament, al drac li entra tos i provoca unes grans flamarades i crida l'atenció dels alienígenes.

“Ja tenim el contrincant, aquest humà petit pot ser el salvador de la terra o, al contrari, la seva derrota provocarà la destrucció total.” (Gran rialla perversa)

Quèèèèè? M'ho diu a mi? És veritat, jo vaig a classes de judo, però només sóc cinturó groc-taronja.

Vénen dos judoques transparents i m'agafen pels braços, i em passa una cosa increïble: noto com els estic xuclant tots els coneixements de judo! Per algun fenomen estrany, els humans devem tenir aquest poder sobre el seu poble.

Començo a donar la mà a tot el públic alienígena, i cada cop sóc més poderós.

A l'altra banda de la bombolla, els militars i la gent del poble també s'ho miren. Finalment, em posen davant de l'emperador, que em fa una reverència de judo. Es llança sobre mi per guanyar el combat; però, així que em toca, es queda com si fos de mantega: a ell també li he xuclat tots els coneixements de judo i les energies. Amb dos dits el tiro a terra d'esquena i guanyo el combat.

Des de terra, el perdedor, enrabiad, demostra que no sap perdre i que és un trampós, i, cridant, ordena a tots els seus companys que m'ataquin. Però per a mi és com jugar amb coixins i els clavo una pallissa fins que tots els extraterrestres comencen a fugir corrents cap a dins de la nau, i quasi no hi han entrat tots que surt disparada cap al cel.

Tota la gent del poble crida d'alegria; fins i tot el drac està fent unes grans flamarades de content que està.

Ivo, mira, l'avi et fa senyals perquè hi vagis.

–Què vols, avi?

–Mira, aquí és on està enterrat, i aquesta cerimònia és perquè el capità Deschamps és tan important que serà l'únic marí mercant enterrat al Panteó de Marins Il·lustres de San Fernando, a Cadis, on fins ara només havien enterrat militars. És una llàstima que se l'emportin del poble, però el capità es mereix aquests honors. Ja veus, Ivo, tens molta sort de viure a Sant Vicenç de Montalt, no ho oblidis!

He inventat la màquina del temps, i ara sóc al futur; és el dia de Cap d'Any del 3000. Sant Vicenç és una de les ciutats més importants del món. Quina sort que tenen els nens de l'any 3000: el parc d'atraccions més important del món és aquí i hi han posat de nom Manuel Deschamps, en honor al famós capità que va estar enterrat aquí a Sant Vicenç de Montalt.

Hi ha la muntanya russa més increïble de la història: és tan gran que es pot veure des de l'espai; a més, et deixen fer-hi una altra volta sense baixar.

Ja no hi ha cotxes, sinó moltes cintes transportadores que van en totes direccions i molt de pressa.

Sant Vicenç és enorme, fins allà on arriba la vista es veuen cases i gratacels. Els nens ja no han d'anar a l'escola, ja que, quan són molt petits, una màquina els introdueix tota la informació al cervell, així que cada dia és festa i poden jugar sense parar. Ja no existeixen els diners; per tant, els nens poden tenir totes les joguines que volen...

-Ivooo, què fas?

-Estic imaginant el futur, mama.

FI

Manuel Deschamps i Martínez, un capità de llegenda

Llegendari capità de la Marina Mercant és l'únic civil enterrat al panteó de Marins il·lustres de San Fernando. Manuel Deschamps i Martínez havia nascut a la Corunya el 1853. Va començar a navegar amb tot just quinze anys i el 1872 va obtenir el títol de primer pilot.

Al comandament del *Montserrat*, conegut popularment com "El Català", Deschamps va ser el més hàbil dels burladors del bloqueig ianqui a l'illa de Cuba durant la guerra del 98. Per tres vegades, amb astúcia, decisió i art mariner, va burlar i esquivar la flota nord-americana de més velocitat i potència, que res van poder fer per atrapar a aquest valeros galleg. La reina regent li va concedir la Creu del Mèrit Naval per la seva coratjosa conducta.

El capità, que, amb els anys, inspirà l'havanera *El meu Avi*, honrà el poble amb la seva estada temporal, a primers de segle. Morí també aquí i fou enterrat al nostre cementiri parroquial el dia 19 d'agost de 1923. Després de 75 anys, les restes de l'il·lustre marí foren exhumades el 14 de novembre de 1998, i dipositades en una arqueta, el destí de la qual fou el Museu Naval de San Fernando (Cadis).

Al cementiri de Sant Vicenç de Montalt encara es pot veure una làpida que l'Ajuntament va dedicar al capità Manuel Deschamps.

Font text i fotografies: de la Revista *El Mundo Naval Ilustrado*, año, 1.898

El capità Deschamps a Sant Vicenç de Montalt ho té tot. Un text que fa evident una sensibilitat especial del seu autor, Agustí Pallarès, per arribar als petits lectors; unes il·lustracions, obra de Joaquim Pallarès, plenes de personalitat, de vida i d'expressivitat, i dues històries paral·leles, protagonitzades pel petit Ivo i pel capità Deschamps, que, a mesura que avança el conte, desapareixen i es converteixen en una de sola.

Fragment de la presentació de l'alcalde Miquel Àngel Martínez i Camarasa

Amb la col·laboració: